

În propria lui bucătărie stă pe juma' de cur, am văzut cu ochii mei, așa înfulecă bucatele scumpe pe care i le pune-n față nevasta. Atunci poți să-ți închipui ce face nopțile cu biata femeie, slăbănoaga aia, de se tot împuți-nează din cauza lui.

Poate să se uite în oglinzile alea ale ei, toate căcate de muște.

Ca un mistreț e Tölösy ăsta. Mie nu mi-ar trebui pentru nimic în lume.

Cui i-ar trebui un ochelarișt ca ăsta, uite-așa-i stă păru-n cap, în sus, ca niște țepi.

Dar atâta minte are, cât să meargă în fiecare luni să-i taie lemne lui Teréz Bánya.

Când, în timpul mersului, proasta asta de Róza ajungea în spatele lui Teréz, că nu pot să stau mereu cu ochii pe ea, futu-i Dumnezeii mă-sii, căci nu numai mie-mi zboară gândul la lucruri vechi, fiecare se gândește la ale sale, atunci Róza rămânea tare în urmă, tot dănțuind și holbându-se la picioarele ei goale, la cum praful ăla de pe vechiul drum roman îi acoperea laba piciorului, îi învăluia gleznele, îi ieșea printre degete, spumegând parcă.

Acum se știa deja că acolo, pe sub drumul de șase stânjeni, există un drum pietruit, pavat cu pietre mari și lucioase. Au avut ocazia să vadă cu ochii lor, în timpul săpăturilor, înainte să-l îngroape din nou.

Sau se uita, se tot uita, oare cum, pe ce fel de scară ar putea ea să ajungă din primul cer, ăsta al nostru, în cel de-al doilea. Iar dacă ar ajunge acolo, sus, de ce și-ar putea sprijini scara. Despre asta însă nimeni n-avea cum să aibă cunoștință, despre primul și al doilea și al cine știe câtelea

cer. Róza a dibuit cumva cerurile astea îndepărtate, poate cineva pomenise de ele în prezența ei, pastorul Tölösy sau Hamza, învățătorul, ăia vorbeau despre ele, că ar trebui să ajungă în al șaptelea cer, și atunci în sfârșit l-ar găsi pe unicul lor Dumnezeu străin, care nu-i va amăgi cu îngeri fățarnici, deși Róza nu știa să numere decât până la trei.

Acolo ar trebui să ajungă, doar atâta știa.

S-ar putea totuși să fi auzit despre taina cifrei șapte, cum că, ajungând în al șaptelea cer, vei da peste singura mare bucurie, peste Creatorul tău, însă de văzut, nici atunci n-o să-l poată vedea nimeni, pentru că El n-are trup, și numai îngerii lui nu sunt falși, restul fiind îngeri fățarnici și ispite deșarte.

Pe când era copil, Róza a mers câțiva ani la o școală ajutătoare din Pomáz, să aibă și ea niscăi carte, dar chestiile astea precis că nu acolo le învățase.

Ciocârlii se înălțau și coborau în zbor în privirea Rózei, purtându-i sufletul între cer și pământ.

Acolo a învățat să-și scrie numele de botez. Cu litere mari, frumos îmbârligate, scria cu plăcere pe orice hârtie sau margine de ziar că ea e Róza.

S-a și răs destul pe chestia asta.

Își lăsa capul pe spate, așa urmărea ea pasările cu privirea.

Umbla astfel încât să vadă, îți pică ochii, măi fată, că nici ciocârlia nu va izbuti să ajungă la cerul ăla de dincolo. Părea că, împreună cu ele, o trage cineva în sus, îi atrage privirea. Zborul ciocârlilor a amețit-o de-a binelea pe Róza, ca și lumina aia puternică, cum se înșurubau ele, cântând, tot mai sus, în văzduh, ca apoi să cadă în picaj, întrucât înălțimea aia sfântă, futu-i, nici pasărea n-o suportă.

Aici, jos, pe pământ, trebuia să strigi la ea.
Hai odată, măi Róza, pentru numele lui Dumnezeu.
Că nu poate să fie mereu cu ochii după ea.
Iar Róza se văicărea că acuma ea nu mai vede, nu văd,
tanti Terézke.

Era fericită sărmana, că acuma ea a orbit.

Prea ai rămas în urmă, măi Róza. Trebuie să-ți leg o
sfoară de gât, așa să te duc.

Cum să vezi, toanto, dacă mereu te uiți în soare. Dacă
nu te-a învățat mă-ta, eu cum să te-nvăț să nu te uiți în
soare.

Cât îi ziua de lungă să stau cu ochii pe Róza, în
Dumnezeii și grijania mă-sii.

Până și strigătele babei s-au stins în imensitatea asta a
aerului de afară, în timp ce mergeau ele două pe drumul
de șase stânjeni.

Baba avea un umblet atât de rapid, nimenea n-o lua la
picior mai iute ca ea.

Nu cumva să piardă puțin timp.

Dacă nu vezi, păi, nu vezi, da' picioarele poți să ți le
miști. Moartea să stea după tine, măi Róza.

Totuși nu era bine s-o lase singură. Dacă e s-o apuce,
să nu-și facă rău singură.

Nu te aștept, dă-i drumu', futu-i, mișcă-ți picioarele,
paștele și Dumnezeii mă-tii de fată.

Pe mine, cât oi trăi, să nu mă ia poliția pe sus din
cauza ta.

Azi eu te plătesc, spune tu dacă nu eu te plătesc. Vezi
că poți tu să m-ajungi din urmă. Treci înaintea mea, Róza,
marș, să văd cum îți miști picioarele alea scâlâmbe.

Și la muncă făcea în așa fel încât s-o aibă mereu sub ochi. La fel și pe șir, să meargă înaintea ei, cu hârlețu' ăla de căcat pe care îl avea.

Nu cu mult, dar înaintea ei.

Altă dată o lua la fugă.

Nu mai fugi, măi Róza, futu-ți picioarele să ți le fut. Nici nu te mai văd, așa departe ai fugit. Pe urmă pe mine să mă ia la rost, auzi, dacă pățești ceva.

Stai să te ajung din urmă.

Ca să vadă până la celălalt șir, ce și cum face prăpădita asta, cu oasele ei bătrâne să țină pasul cu ea la muncă. Și asta conta pentru ea. Frunzele mari de viță-de-vie să nu acopere nimic din trupul fetei. Să te văd, Róza, să te văd cum îi dai înainte cu hârlețu', să-ți salte țâțele în rochia aia scumpă de flocon, să-ți văd țâțele cum se zbat, Cristoșii și Dumnezeuii mă-tii de fată.

Că de ce nu-ți ia odată tac-tu un hârleț mai bun. Păi, hârlețu' ăsta de căcat al tău nici gură nu mai are.

Văd că ție mă-ta ți-l dă mereu p-ăl' mai prost.

Ăl' mai bun îi trebe ei, să umble țațoșă prin porumb cu hârlețu' tău. De-aia ți l-a lăsat ție p'ăsta belit, să te chinui tu cu el. Iar ea să și-l ia p-ăla mai bun.

Să ai așa o mamă, mereu pe ea să se pună în fruntea trebii, nu pe copilul ei.

Hei, nu mai fugi atâta, măi Róza, că iară lași în urma ta. Că, într-adevăr, Róza mai lăsa în urma ei.

Totuși, adevărul era că ori de câte ori o chemau pe Róza la muncă, atunci taică-su, Pásztor ăsta, îi aranja de cu seară un pic hârlețu' ăla de căcat. Îl ascuțea, îi fixa coada cum se cuvine. La ei nu era rânduială, care al cui hârleț e.

Cu un ciob mare de sticlă albastră pe care îl ținea în fereastră grajdului ca să fie mereu la îndemână, curățau noroiul și murdăria de pe coada uneltei. Râdeau și de asta. Cică să nu rănească palma delicată a Rózei. Taică-su îi punea mereu la punct uneltele.

Și de el râdeau, de cum le dichisea.

Vezi ce bine i-a fixat coada.

Îl băga în butoiul cu apă de ploaie peste noapte, să se umfle lemnul bine, să stea coada fixă.

Astfel hârlețu' ăla de căcat rezista în mâinile Rózei până seara.

Iară ai lăsat în urma ta, pe lângă tulpină, cu rabla aia de săpăligă.

Pentru nimic în lume n-ar fi spus ce a lăsat. Buruiană a lăsat, adică n-a tăiat buruienile din jurul tulpinii.

Fută-te dracu' să te fută, măi Róza, păi eu să umblu după tine. Așa nu ajungem noi la cap, Róza. Tot șirul ăsta lung, păi eu să-l fac în locul tău. Cum o să-i dăm de capăt așa, ia spune-mi, măi Róza, dacă tu mereu îmi lași în urmă.

Tot eu să țin socoteala, că lași aci, și lași coala.

Ceea ce însemna că Teréz Bánya ar fi fost nevoită să rectifice munca de mântuială a Rózei, să mai treacă o dată prin șir, din cauza buruienilor lăsate.

Însă în mintea Rózei lăsatul ăsta în urmă avea logica lui profesională, la fel ca suduiala pe care o încasa de la babă din cauza asta.

Tocmai pentru că hârlețul ei era bine ascuțit.

Dacă se ascute ca lumea, atunci o sapă din asta veche e tocită de nisip și se tot subțiază, cu cât o folosești mai mult, cu atât devine mai ascuțită și mai lucioasă. Pricepea

blestemata de cotoroașă, cum să nu fi priceput, intenția Rózei. Avea și ea o săpăligă veche și bună ca asta, totuși continua să strige și să suduie și să se gâlcevească.

Cât mai bombăni și tu, mai ceva ca Róza.

Păi, cine să bombăne în locul meu, ce vorbiți, dacă azi eu o plătesc.

Ăla care plătește are dreptul să pretindă muncă de calitate.

Róza lăsa în urmă buruieni pentru că nu voia să rănească tulpina bătrână cu tăișul. Bine-a făcut, dacă așa a făcut. Toate muierile știau.

În tulpină-i sufletul vici, unde altundeva să fie.

Râdeau de Teréz, că nici atâta nu mai pricepe băbăția.

Nimica nu mai pricepe.

Prea multă vreme a fost plecată printre străini.

E și surdă toacă.

Acolo totul se uită.

S-a dus ea mai târziu, nici nu mai era nevoie s-o mâni, că hai, Róza, du-te odată, ci se ducea frumușel și scotea cu mâna ce lăsase înainte în urma sapei.

Atâta minte avea.

Bine făcea că scotea cu mâna, ea prețuia mai mult tulpina decât să dea cu sapa în tăăneasă, colții-babei sau urzici. Iar o babornită ca asta, antică și de demult, își tot bate gura aia spurcată a ei, gura ășteia e ca curu' de la rață, ziceau muierile și râdeau, ășteia prune să-i bagi în cur.

N-are decât s-o școlească pe Róza cu toate prostiile alea, că la boieri așa și pe dincolo, dar de aplecat nu se mai poate apleca.

Las' că se-ableacă Róza-n locul ei.

La ce-i trebe Rózei învățăturile ei.

Mereu amețea când trebuia să se aplece.

În veci și pururi n-ar putea să scoată cu mâna ei Terka asta, degeaba strigă la ea atâta. Șalele ei renumite nu mai sunt bune de nimica.

I se urca sângele la cap, se înroșea mereu.

Iar Róza a văzut asta.

I-a și spus, matale n-ai nimica, numa' de n-ai ameți când te apleci.

Cine n-a văzut cum se clătina după muncă.

Matale n-ai alt beteșug, atâta de zdravănă ești mata.

Doctorul român râdea de ele când veneau la el și-i dădeau înainte cu ale lor, că ele nu pricep cum vine asta, că ieri încă n-aveau nimic.

Păi, cum să fi avut.

Tot timpul să mă ia cu amețeală, deși altă hibă n-am.

Păi, dacă-i așa, atunci nu te aștepta la alta, că altfel nu se poate, doar cu asta trebuie să te împaci.

Dar în propria mea cuină nu pot să merg de colo-colo.

Dumneata ai tensiunea foarte mare. Mare de tot, cum ai vrea să te ții bine pe picioare.

Cine-i sănătos nu-i beteag, ce nu e de priceput. Iar dacă-i beteag, atunci ori îl vindec, ori atâta i-a fost. Da' matale nici măcar nu-ți iei medicamentele.

De unde știe domnu' doctor ce iau eu, le iau în fiecare zi, la timp.

Dacă le-ai lua, n-ai tot veni pe capul meu. Degeaba-ți spun că de atâtea ori pe zi trebuie să le iei de câte ori am zis eu să le iei.

Niciunde n-am mai văzut atâtea suflete rele la un loc. Și toate bolnave.

Păi, unde-n altă parte să mă duc cu ofurile mele, domnu' doctor.

Dacă nici măcar nu le iei de la farmacie, atunci nu veni la mine cu toate baiurile dumitale, ci du-te direct la cimitir.

Păi, dumneata ești tot mai bolnavă.

Nu-l puteau suferi pe român și pentru că aflase de la cineva, nu se știe de la cine, că unii nu-și înghițeau medicamentele scumpe, ci le țineau de decor, ca să aibă și ei sub oglinda de la comodă grămada de medicamente.

Să le vadă medicamentele scumpe toți cei care trec pe la ei.

Ei să nu i se spună că se zgârcește să dea bani pe medicamente.

Iar dacă nici măcar nu le ridici de la farmacie, atunci ce paștele și anafura mă-tii-n cur să-ți prescriu eu. Eu nu sunt Isus Cristos ca să fac minuni.

La rând îi zicea șir pe la noi, numai în vie îi zicea șir la rând, nicăieri altundeva.

Douășpe șiruri de vie are, se zicea. Peste iarnă le acopereau, și atunci se făcea un singur șir lung. Are douăzeci de șiruri de vie, ziceau alții. Asta însemna că vinul îi era asigurat. Cu douăzeci de șiruri poate să și vândă. Cu atâtea șiruri i se cuvenea și un oarecare respect. Adevărul era că în via de acolo douăzeci n-avea, în schimb ea avea cele mai lungi șiruri, cotoroața asta zgârcită, pe la noi una ca asta nici de fată bătrână n-ar fi fost bună, boșoroaga asta de cioară împuțită, căreia nu numai după fiecare îmbucătură a Rózei îi părea rău, ci și după ale ei.

Ăsta a fost primul lucru pe care și l-a cumpărat din banii strânși, să nu-ți spun de unde-n pizda mării ei își

face asta rost de bani. A cumpărat dintr-odată cele douășpe șiruri lungi. După aia a cumpărat și câmpul, ca porcii ei să-și aibă porumbul.

Pentru asta, jos pălăria, pentru că a știut să gândească din timp.

Pământ intravilan.

A dus-o mintea.

Nu i l-au luat.

N-a venit ea în persoană, să nu crezi, ci pe flăcăiașul ei l-a trimis la bunică-su, să nu trebuiască să se rușineze ea în sat.

Ăla i-a adus banii, cu autobuzul a venit.

O să le rânduiască pe toate cei doi, ăla micu și cu bunică-su.

Iar femeile toate, și pe bună dreptate, au rămas paf, ia te uită și la asta, a plecat de-aici, de la noi, spre rușinea lumii, atunci la ce-i trebe acum via noastră.

Ăștia doi au rezolvat repede, la mezatul comunal, cu cele douășpe șiruri lungi, numai un singur lucru nu puteau pricepe scandalagioaicele astea, că de ce pizda mă-sii și pentru cine să fi rezolvat, dacă nu pentru Elemér.

Astfel, ăsta ar avea mai multe șiruri decât cele douăzeci ale mele și cu ale lu' bărbatu-miu la un loc, că uite cât își de lungi.

Și n-o să mai sape asta cot la cot cu noi. Să nici nu mai vină pe-aici. E mai bine să nu-i vezi nici spatele, de noi să nu-și bată joc.

Nici Elemér nu vine, ce crezi tu, el are grijă de mâinile lui, ăla nici pe bunică-su nu-l ajută, pentru nimeni în lume nu lucrează Elemér ăsta.

Ca ăla să pună mâna pe vreo furcă sau orice altceva.

Da' a avut și baftă, dragă, ca tocmai cu șirurile astea lungi să se pricopsească la mezat.

Nu pricepeau nici de unde Dumnezeii mă-sii a putut să afle că Pitlik ăsta n-o să aibă urmași, deși sunt o mulțime de Pitlik pe-aici, și totuși, în martie, ăia își scosese ră via la mezat.

Însă ăștia nu sunt Pitlikii ăia, nu sunt rudele lui Nuki baci.

Doar fusese trâmbițat mezatul, era o zi de marți, cine să nu fi știut, că tocmai venise omu' ăla, Mihály Csákó sau cum naiba l-o fi chemând, să citească contoarele de curent, întotdeauna vine în prima zi de marți a lunii.

Așa cum zici, îngerăș, bătrânul Mihály Csákó, vulpea aia bătrână, dar oare cine i-o fi dat lui de veste acolo, la Buda.

Din milă îl făcuseră cititor de contoare, să se ducă și, în prima zi de marți a lunii, să le citească.

De marți până duminică musai să fi aflat de la cineva.

El cu piciorul lui de lemn, numai de nu i-ar fi și pula tot de lemn, dar măcar a supraviețuit, bietul de el, marii explozii de gaze de la Óbuda.

La ce i-o fi trebuind ăștea atâtea șiruri.

Măcar vinul să-i fie asigurat, dacă tot îi lipsește o doagă.

Pricepi tu, că tu pe toate le știi deja, atâta deșteptăciune ai în tine.

N-ai tu grijă, că Teréz asta are de toate acolo, la Buda. Nici din cap nu-i lipsește nimic.

Să vezi în ce prăvălii luxoase o trimit ăia, cu ochii mei am văzut odată, nu cu două, ci cu o sută de lămpi îs luminate.

Uneori, baba, în loc să-i spună Rózei că a lăsat la tulpină, îi spunea că a lăsat la bază.

La bază, Róza, la bază trebuie să apuci, cu mâna toată, ca pe feciori, iar tu lași mereu.

Róza abia atunci pricepea că asta-i ghidușie, când i se spunea de mai multe ori. Că hoășca asta bătrână de Teréz, cotoarba, pațachina, zgrițuroaica, hoanghina asta, care la noi nu-și zicea pe numele ei adevărat, Teréz Várnagy, și locul căreia ar fi fost demult la cimitir, acum i-a făcut-o, a țepuit-o de-a binelea.

Însă degeaba glumele lui Teréz Bányá.

Noi nu ne lăsăm futuți chiar așa.

Róza nu putea să nu ia în serios glumele lor când râdeau de Teréz, că unde o să se potolească ea, iaca, colea, la cimitir, acuma nu mai trebuie decât să crape.

Nu le ieșea altceva pe gură, nu vorbeau decât de ștoagăre, cururi răsăcate, cimitire, nisipuri reci.

Avem noi un sfânt, pe care dimineața și seara îl putem ocări, de gură, de cur, le luăm la rând pe toate.

Numai că pe Róza, la simplul gând că zgârcita asta de babă, pe care a uitat-o moartea, demult și-ar avea locul sub pământ, în nisipul umed, o apuca plânsul.

Întotdeauna întâi se duc cei mai buni, vorbeau femeile la muncă.

Iar noi rămânem cu babornița asta pe cap.

În nisipul rece ar trebui să zacă deja, unde o s-o și culce, și unde, ai să vezi, la primăvară o să țâșnească apă din groapa ei.

Și când spuneau și tot ziceau din astea, Róza izbucnea în plâns.